

Rekenonderwijs

Rekenen met plezier

Vraag kinderen wat ze het liefste doen op school en de kans is klein dat ze 'rekenen' zeggen. Hoe krijgen leerkrachten het voor elkaar om hen te motiveren en bij de les te houden? Yvette van Deene en Rob Laurens van de werkgroep Rekenen schetsen de route van knikkers sorteren, via de tafels, tot aan meetkundige vraagstukken: "We zorgen ervoor dat ze er al jong plezier in krijgen."

Hoe ziet het rekenonderwijs eruit bij de kleuters?

Yvette van Deene, leerkracht van groep 1/2E: "In de kleutergroepen maken we de kinderen spelenderwijs vertrouwd met de basisbegrippen: meer en minder, korter en langer, groter en kleiner. We zijn veel bezig met sorteren en tellen in de klas: leg de knikkers van klein naar groot, tel alle kinderen die een appel hebben meegenomen... We doen veel spelletjes waarmee ze leren aantallen en cijfers te herkennen, met dobbelstenen bijvoorbeeld. De wat oudere kinderen kennen de buurgetallen: 3 is meer dan 2 en ook minder dan 4. De oudste groep gaat wat we noemen 'rekenen in het platte vlak' door te tekenen, schrijven of stempelen. Eigenlijk willen we in de kleutergroepen vooral het plezier in rekenen aanwakkeren. Als je het spannend voor ze maakt, met een spelelement, gaan de kinderen het vanzelf leuk vinden."

Je bent ook coördinator van de werkgroep Rekenen?

Yvette: "Sinds een paar maanden inderdaad. We vinden het belangrijk dat onder-, midden- en bovenbouw vertegenwoordigd zijn in de werkgroep Rekenen. Het lag destijds voor de hand dat ik lid van de werkgroep zou worden namens de groepen 1/2. Ik houd zelf erg van rekenen en heb de post-hbo-opleiding tot rekenspecialist gevolgd. Daar heb ik me verdiept in de opbouw van rekenmethodes, het opzetten van leerprogramma's op school en het signaleren van rekenproblemen. Met de werkgroep zijn we de voorbije jaren vooral bezig geweest met het selecteren en invoeren van de nieuwe methode *De wereld in getallen*."

Waarom was een nieuwe methode nodig en waarom viel de keuze op *De wereld in getallen*?

Yvette: “Een methode gaat meestal tien tot vijftien jaar mee, dan is het tijd voor een update. Er komen steeds nieuwe inzichten in wat een effectieve manier van leren is. De belevingswereld van kinderen verandert in die tijd natuurlijk ook. De nieuwe methode werkt met onderwerpen die meer tot de verbeelding spreken voor de leerlingen van nu.”

Rob Laurens, leerkracht van groep 7A en lid van de werkgroep Rekenen: “De nieuwe methode moest zowel digitaal als op papier te gebruiken zijn. We willen zelf uitzoeken wat het beste werkt. De wereld wordt steeds digitaler maar leren schrijven blijft belangrijk. We werken nu deels met de werkboekjes van de methode en deels met het digitale oefenmateriaal. De toetsen die bij de methode horen doen we schriftelijk. En mijn leerlingen moeten er altijd een kladblaadje naast houden, ook als ze op de computer werken.”

Wat is voor jullie het verschil met de vorige methode?

Rob: “Met onze eerdere methode hadden we vier tot zes leerdoelen per les. Bij *De wereld in getallen* zijn dat er minder, waardoor we gerichter kunnen werken en meer de diepte in kunnen. Er is meer focus in de lessen. De opbouw van de methode zit goed in elkaar vind ik, met voldoende herhaling van wat eerder geleerd is. De structuur van de lesblokken is telkens dezelfde en ook herkenbaar van het ene naar het volgende leerjaar. Dat is het grote voordeel van zo’n methode: dat we allemaal dezelfde taal spreken en de stof in dezelfde vorm aanbieden. Daarmee geef je de kinderen stabiliteit en continuïteit. Tegelijk hebben we natuurlijk allemaal onze eigen stijl als leerkracht en staat of valt zo’n methode met het contact dat wij opbouwen met de kinderen. Je mag nog de beste rekenmethode van de wereld hebben, als kinderen zich niet veilig voelen in de klas, leren ze niets.”

Wat vinden de kinderen van de methode?

Rob: “Ik heb de indruk dat de leerlingen enthousiaster zijn nu we hybride werken. De digitale spelletjes geven het een wat leuker jasje. Maar eerlijk is eerlijk: soms moet je toch gewoon het oude deuntje kunnen opzeggen. Tafels blijven tafels. Meetkunde vinden de kinderen in de bovenbouw ook met de nieuwe methode nog lastig. Dat is iets van alle tijden. Oppervlakten berekenen is niet zo eenvoudig te koppelen aan hun belevingswereld.”

Hoe zijn jullie als team met de nieuwe methode aan de slag gegaan?

Rob: “Leren werken met een nieuwe methode kost altijd even tijd. De eerste twee jaar kan het vrij ingrijpend zijn. Er worden vaak hogere eisen gesteld dan in de oude methode, wat betekent dat sommige stof ingehaald moet worden. Voor de kinderen en de leerkrachten is dat extra hard werken.”

Yvette: “Het hele team heeft een uitgebreide training gehad. Tijdens de studiedagen gaan we met elkaar in gesprek: hoe pak jij het aan, hoe bereid je je lessen voor, wat

werkt goed in jouw klas? Tussentijds sparren we vaak met de leerkracht van de parallelklas. Wat ook helpt, is dat net afgestudeerde collega's en zij-instromers met deze methode zijn opgeleid. Zij brengen die kennis en ervaring ook weer meer mee in het team."

Hoe pakt het tot nu toe uit?

Yvette: "Je hoopt natuurlijk dat met een nieuwe methode ook de resultaten een *boost* krijgen. Dat was eerst wel zo, maar na een tijdje zat er geen stijgende lijn meer in. We hadden het idee dat we nog niet alles uit de methode konden halen wat erin zit. Dit jaar onderzoeken we hoe we de lessen kunnen optimaliseren. We kijken waar mogelijk mee in andere klassen om van elkaar te leren. Verder hebben we de ontwikkelaars van deze methode gevraagd om tijdens een studiedag vragen te beantwoorden. Die gingen met name over: hoe zorg ik ervoor dat ik elk kind kan bieden wat het nodig heeft? In een klas van 23 leerlingen heb je 23 leerstijlen. Je wilt kinderen genoeg uitdaging bieden en ook niet overvragen. De methode voorziet erin dat je op verschillende niveaus lesgeeft en kunt versnellen of extra oefenen waar nodig, maar het is soms even zoeken hoe je dat precies doet in de klas. Het gaat volgens mij wel de goede kant op nu, we zien weer verbetering in de resultaten."

Wat raden jullie ouders aan om thuis met rekenen te doen?

Rob: "De tafels oefenen. Verder kun je je kind betrekken bij allerlei dagelijkse zaken waar rekenen bij komt kijken: een recept omzetten van vier naar zes personen, klokkijken, hectometerpaaltjes tellen op de snelweg als je naar oma gaat, een muur schilderen en kijken hoeveel verf je voor hoeveel vierkante meter nodig hebt, berekenen hoeveel glazen limonade je haalt uit een fles van anderhalve liter, enzovoort."

Yvette: "Speel veel spelletjes! Verder raad ik aan om samen naar het huiswerk te kijken. Laat de kinderen vertellen wat ze moeten doen en hoe ze het aanpakken, daar leren ze het meeste van. Met de kleintjes kun je thuis veel hardop tellen. In de winkel kun je de prijs van artikelen hardop lezen en optellen hoeveel je moet afrekenen... Rekenen kan echt overal."

Wilt u meer weten over de methode De wereld in getallen? Kijk dan op deze [website](#) of neem contact op met de werkgroep Rekenen.

De themaniewsbrieven zijn een initiatief van het team van de Piet Hein om u te informeren over de onderwijskundige keuzes en het werk achter de schermen. Is er een onderwerp waar u meer over wilt lezen in een volgende themaniewsbrief?

Uw suggesties en vragen zijn van harte welkom: jan.wegman@basisschoolpiethein.nl.